

Ida Rose Ackerman: Om bristen på värme i det svenska samhället, Nordisk talefest

Talare

Ida Rose Ackerman
Deltagare Nordisk talefest

Datum

10 april 2025

Plats

Uppsala

- 1 Jag köper Snickers och Coca-Cola
Kassörskan ler. Hon heter Sonya och har jobbat i affären vid gatans slut i över
20 år.
Skuttandes tar jag mig hem ner för den övervuxna trottoaren. Försiktigt
5 undviker jag väggroparna som staden aldrig lagar. Det är hett ute, t-shirten
klistrar mot min rygg. Snart börjar fyrverkerierna.

- Det finns mycket jag inte saknar med min amerikanska barndom. Åren efter
finanskrisen syntes askiga gluggar mellan husen på gatorna. Jag minns också
10 tornado-övningarna vi hade i min förskola som kändes lika naturliga som en
brandövning. För att inte nämna skälet att vi flyttade tillbaka till Sverige, att vi
helt enkelt inte hade råd med läkare, skola, och allt det där fantastiska vi får här.

- Men jag saknar faktiskt värmen; människorna, dom jag kände och främlingarna
15 som ler mot en, gemenskapen som fanns för att vi behövde den, för att staten
annars lämnat oss ensamma. I Sverige fryser jag. Kylan knäpper till när vi slänger
väskan på bussplatsen bredvid och undviker varandras syn. I Sverige är tilliten
till staten och systemet stark, men kontakten mellan människor oroväckande
svag.

- 20 I New Orleans tropiska klimat närmar sig en storm. Året är 2005 och David
Aldrich är nyinflyttad i staden. Hans familj har ingen erfarenhet av den sortens
storm som nu lägger sig över staden, de gör som vi alla skulle gjort: väntar på
myndigheternas order. Men när en granne knackar på hans dörr och uppmanar
25 honom att evakuera gör han det. Denna lilla handling räddade inte bara Aldrich
och hans familjs liv, den ändrade även riktningen på hans forskning. Aldrich har
spenderat flera år med att besöka katastrof drabbade områden och funnit något
otroligt. De första att hjälpa till är inte brandmän, inte polis, inga experter, utan
vanliga människor. Vanliga människor precis som Aldrichs granne och precis

som du och jag.

Vi behövs inte bara i stormens spår, de orkaner och naturkatastrofer som präglar Aldrichs forskning är givetvis ovanliga i Sveriges kyla. Här är det bra. Här är det tryggt. Här har vi en välfärd och en stat som tar oss från barna-ben till ålderns höst. Men vad händer när staten misslyckas? När systemet vi litar på havererar?

En händelse som fick många att se luckorna i den svenska modellen var i 2022 när en man upptäcktes död i sin lägenhet. Dödsorsaken var av naturligt slag, hög ålder. Det chockerande var att han inte upptäckts på fyra år. I fyra år. Hur kunde detta ske? Kritik riktades, förståeligt mot kommunen som lovade att se över äldreomsorgen. Men jag kan inte hjälpa att reagera på att inga av mannens grannar lade märke till att han inte längre levde. Vad säger det om oss när kylan satt sig så i märgen att vi inte ens lägger märke till en grannes försvinnande?

Hur ska vi klara oss?

Samtidigt som vi överskattar statens förmåga och möjlighet att se över oss, underskattar vi varandra och vår egen kraft. Vi behöver stärka tilliten mellan oss! Jag vill utmana er att ta det första steget. Var grannen som i piskande regn knackar på någons dörr. Var grannen som bjuder på en varm kopp te. När luften är sval kan en sådan liten handling vara ett fantastisk första steg för en underbar klimatförändring.

Taggar

2020-tal, 2025, Kvinna, Nordisk talefest, Nordisk talefest 2025

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/ida-rose-ackerman-om-bristen-pa-varme-i-det-svenska-samhallet-nordisk-talefest>